

Gemeenteraad van Ridderkerk
p/a griffie

Uw brief van: 9 november 2021
Uw kenmerk:
Bijlage(n):

Ons kenmerk: 421656
Contact: Mw. S. Bogerd
Doorkiesnummer +31180451603
E-mailadres: s.bogerd@bar-organisatie.nl
Datum: 28 januari 2022

Betreft: Stand van zaken nieuwe Wet Inburgering

Geachte raadsleden,

Per 1 januari 2022 is de nieuwe Wet Inburgering in werking getreden. Hiermee worden gemeenten verantwoordelijk voor de inburgering van nieuwkomers. Aanleiding hiervoor is dat de uitgangspunten van de oude wet onvoldoende aansluiten bij de leefwereld en de mogelijkheden van nieuwkomers. In deze brief informeren we u graag over de stand van zaken met betrekking tot de invoering en uitvoering van deze nieuwe Wet Inburgering.

De nieuwe Wet Inburgering

In de (oude) Wet Inburgering 2011 hadden inburgeraars zelf de verantwoordelijkheid over hun inburgering. Dit heeft geleid tot weinig sturing op het inburgerings- en integratieproces, waardoor er sprake was van minder goed taalonderwijs, versplintering van de begeleiding en het laat signaleren van problemen in het integratieproces.

Binnen de nieuwe wet staat de volgende visie centraal: *het snel en volwaardig meedoen in de Nederlandse samenleving (liefst met betaald werk)*. De nieuwe wet Inburgering belegt een aantal wettelijke taken bij de gemeente, namelijk: de warme overdracht, de brede intake, PIP, de leerroutes, het PVT, de MAP, het financieel ontzorgen en de maatschappelijke begeleiding. Veel van deze onderdelen zijn reeds in gang gezet. Andere onderdelen moeten nog verder worden geïmplementeerd. Bovenop deze taken biedt de verantwoordelijkheid hiervoor ook kansen om niet-wettelijke taken die de integratie bevorderen vorm te geven, zoals het vinden van een baan en het voorkomen van schulden.

Stand van zaken per onderdeel

Warme overdracht

Na de koppeling neemt de klantmanager inburgering contact op met het Centraal Orgaan Opvang Asielzoekers (COA) om een kennismakingsgesprek in te plannen. In dit gesprek maakt de statushouder kennis met de gemeente en wordt volledig geïnformeerd over de rechten, plichten en mogelijkheden in de gemeente. De statushouder wordt gestimuleerd om deel te nemen aan het (door het COA aangeboden) traject Voorinburgering en de participatieactiviteiten tot de huisvesting is afgerond.

Vervolgens vindt de warme overdracht plaats met de klantmanager inburgering, de casemanager participatie en de statushouder. De klantmanager schakelt vóór de huisvesting de maatschappelijke begeleiding in en zorgt dat de statushouder begeleiding krijgt bij het regelen van o.a. basisvoorzieningen. We zijn momenteel aan het onderzoeken hoe we deze overdracht met het COA verder kunnen organiseren, zowel fysiek/digitaal als op procesmatig niveau.

Intake bij de Poort

Dit betreft het eerste moment bij de gemeente na de huisvesting. Tijdens deze intake wordt het papierwerk rondom uitkering, ontzorgen, huur etc. gedaan. Momenteel wordt de intake al uitgevoerd. De afspraken en werkprocessen moeten verder worden uitgewerkt. Hier is extra aandacht voor de externe samenwerking met Vluchtelingenwerk, woningcorporaties, energiemaatschappijen en de interne samenwerking met de Uitkeringsadministratie en de Klantmanager Statushouders.

Brede intake

Bij de brede intake wordt er een algeheel beeld geschetst van de statushouder. Wat voor werk- en onderwijservaring heeft iemand? Wat is het taalniveau? Wat is de leerbaarheid? Wat zijn de persoonlijke omstandigheden van iemand? Denk aan fysieke en mentale gezondheid/ woonsituatie / kinderen / motivatie? Dit beeld wordt gebaseerd op de warme overdracht, taal- en leerbaarheidstoets, informatie van Vluchtelingenwerk en een gesprek. Op basis van dit beeld wordt er samen met de inburgeraar een inburgeringstraject vastgelegd in het Plan Inburgering en Participatie (PIP). De brede intake wordt al uitgevoerd. De afspraken en werkprocessen moeten verder worden uitgewerkt.

Taal- en leerbaarheidstoets

De taal- en leerbaarheidstoets geeft informatie over het huidige taalniveau en de potentie van iemand. Dit is belangrijke informatie voor het bepalen van het juiste inburgeringsaanbod. Deze toets wordt momenteel afgenomen door Mr. Dutch. Dit zal in het vervolg bij de gemeente worden belegd.

Plan Inburgering en Participatie (PIP)

De vaststelling van het PIP is het begin van de inburgeringstermijn. Dit plan bevat alle afspraken rondom de inburgering (leerroute, Module Arbeidsmarkt en Participatie (MAP), Participatieverklaringstraject (PVT), financiële redzaamheid, maatschappelijke en overige begeleiding. Het PIP werkt als een beschikking. Het PIP wordt al opgemaakt zonder juridische grondslag. De afspraken en werkprocessen moeten verder worden uitgewerkt.

Inburgeringsaanbod: B1-route

Deze route is gericht op het behalen van het taalniveau B1 en het vergroten van het perspectief op de arbeidsmarkt. Om dit te bewerkstelligen is het van belang een duaal traject te volgen. Dat houdt in: taal in combinatie met (vrijwilligers)werk. De (regionale) aanbesteding is hiervoor afgerond. De gegunde partij is NL Training. Met deze partij moeten afspraken worden gemaakt over met name informatie-uitwisseling en het participatiegedeelte zoals WerkErvaringsPlekken (WEP).

Inburgeringsaanbod: Z-route

Deze route is gericht op zelfredzaamheid en het meedoen in de samenleving. Als de inschatting wordt gemaakt dat de B1-route en de Onderwijsroute niet binnen de mogelijkheden ligt van iemand, komen zij in de Z-route. Ook hiervoor is de (regionale) aanbesteding is afgerond. De gegunde partij is Stichting Nieuw Thuis Rotterdam (SNTR). Met deze partij moeten afspraken worden gemaakt over met name informatie-uitwisseling en het participatiegedeelte.

Inburgeringsaanbod: Onderwijsroute

Deze route is opgeknipt in twee delen: de HBO/WO-route en de mbo-route. De HBO/WO-route is er op gericht om mensen door te laten stromen naar regulier hoger onderwijs. De gegunde partij is Erasmus Universiteit Rotterdam. De mbo-route is er op gericht om mensen door te laten stromen naar het Middelbaar Onderwijs. Op deze aanbesteding zijn geen inschrijvingen binnen gekomen. Landelijk is dit een probleem. Het MBO wil meer geld voor deze lastige route.

Module Arbeidsmarkt & Participatie (MAP)

Onderdeel van het inburgeringsaanbod is de MAP. Dit onderdeel is er op gericht om de competenties en arbeidskansen inzichtelijk te maken. De MAP is gericht op praktijkervaring. Voor statushouders wordt dit onderdeel geïntegreerd in de leerroute. Voor gezinsmigranten moet hier nog aanbod voor worden geregeld.

ParticipatieVerklaringsTraject (PVT)

Via het PVT wordt er kennis gedeeld over de Nederlandse kernwaarden (vrijheid, gelijkwaardigheid, solidariteit en participatie). Aan het eind van het traject wordt er een verklaring getekend dat men kennis heeft genomen van deze waarden, ze respecteert en een actieve bijdrage aan de samenleving wil leveren.

Financieel ontzorgen en financiële zelfredzaamheid

Bijstandsgerechtigde statushouders worden in de nieuwe wet verplicht 6 maanden ontzorgd. Dit betekent dat hun vaste lasten worden doorbetaald. Daarnaast moet in diezelfde periode worden toegewerkt naar financiële zelfredzaamheid. Dit betekent dat er aandacht moet zijn voor het vergroten van financiële vaardigheden en financiën in Nederland, om in de toekomst schulden te voorkomen. Omdat er al in de geest van de nieuwe wet is gestart met ontzorgen, is er ook gestart met het voeren van gesprekken met statushouders door preventiemedewerkers. Na evaluatie is geconstateerd dat beide onderdelen verder ontwikkeld moeten worden.

Maatschappelijke Begeleiding (MB)

De Maatschappelijke Begeleiding biedt praktische hulp en informatie over voorzieningen in Nederland. Dit wordt momenteel uitgevoerd door Vluchtelingenwerk. Deze begeleiding moet worden gestroomlijnd met de PIP.

Voortgangsgesprekken

Gedurende het inburgeringstraject (en dus de looptijd van het PIP) wordt de voortgang gemonitord. Op basis van deze gesprekken kunnen er aanpassingen gedaan worden op het PIP.

Handhaving jurisprudentie, lagere wet en regelgeving

De nieuwe wet Inburgering is er op gericht om samen met de statushouders het gehele traject vorm te geven. Met betrekking tot het niet naleven van regels zijn er dus veel preventieve maatregelen ingebouwd. Maar in het slechtste geval worden er toch mogelijk boetes opgelegd bv. voor het niet komen opdagen bij een voortgangsgesprek. Hier moeten nog beleidsregels voor gemaakt worden.

Gezins- en overige migranten

Gezins- en overige migranten zijn migranten die naar Nederland komen voor hun partner of geestelijke bedienaren. Deze mensen moeten ook inburgeren, maar voor hen gelden andere regels. Zo is de gemeente niet verantwoordelijk voor het inburgeringsaanbod. Voor de gezinsmigranten moet nog een proces worden ingericht. Aangezien zij ook zelf inburgeringsaanbod inkopen is het wenselijk om aan te sluiten bij het regionale kwaliteitsconvenant. Hiermee wordt de kwaliteit van het onderwijs geborgd voor inburgeraars die zelf hun inburgeringsaanbod moeten inkopen.

Communicatie

Voor de Opgave Inburgering zijn de volgende communicatiedoelstellingen benoemd:

- Uitbreiding van onze gemeentelijke website met een pagina over de Wet inburgering, sociale kaart en links naar de regionale- en lokale partners.
- Het ontwikkelen van een Infographic en Informatiefolders voor de doelgroep zowel in het Nederlands als in verschillende talen.
- De samenwerkende partners voelen zich betrokken en weten wat de gemeente van ze verwacht.
- De uitvoerende interne teams weten wat de nieuwe wet inhoudt en wat hun rol bij de uitvoering kan zijn.

- Statushouders en gezinsmigranten weten wat de veranderde wet voor hen betekent, waar zij terecht kunnen, wat er van hen verwacht wordt en welke ondersteuning zij kunnen krijgen; of ze nu in een overgang zitten of volledig onder de nieuwe Wet vallen.

ELIP

Er is ook een groep statushouders die niet onder de nieuwe wet vallen, de zogenaamde 'En ondertussen'-groep. Vanaf september 2020 worden statushouders die in de gemeente komen wonen, begeleid in de geest van de nieuwe wet. Bij een verdere implementatie kan deze groep beter 'in de geest van' begeleid worden. Een belangrijke subgroep van de statushouders die niet onder de nieuwe wet vallen (en niet in de geest van de nieuwe wet worden begeleid) is de Einde Lening InburgeringsPlicht-groep (ELIP). Deze groep is nog niet ingeburgerd en zit aan het eind van hun inburgeringstermijn en/of lening.

Het is in het belang van zowel de statushouder als de gemeente om de gehele 'En ondertussen'-groep te laten meeprofiteren van de mogelijkheden die de nieuwe wet biedt. De extra ondersteuning voor inburgering zal naar behoefte ingezet worden. Het kan bestaan uit o.a. begeleiding, aanbieden van taallessen en/of examentraining op de onderdelen die de statushouders nog moeten behalen.

Er zijn momenteel 29 ELIP's bij de gemeente Ridderkerk die nog bereikt moeten worden. Uit de eerdere ervaringen van andere gemeenten blijkt dat 30% van de ELIP-instrumenten (taaltrajecten en inburgeringsexamens) ingezet worden. De ingezette instrumenten kosten gemiddeld € 1.500,- per ELIP. Gezien de omvang van de doelgroep ELIP's en er van uitgaande dat 30% van deze groep een instrument nodig kan hebben, dient er minimaal € 13.500,- beschikbaar te worden gesteld. Daarnaast moet er rekening gehouden worden met de inzet van tolken (€ 1.885,-) en de uitvoeringskosten (€ 14.050,-). Dit komt neer op een totaal van € 29.435,-. Er worden middelen beschikbaar gesteld door het Rijk voor de ELIP-groep. Deze worden middels de decembercirculaire uitgekeerd.

Financiën

Inburgeringsvoorzieningen worden uitgekeerd middels een specifieke uitkering (SPUK). De verdeling hiervan wordt vastgelegd in de lagere wet- en regelgeving. Deze is nog niet vastgesteld. De verdeling wordt in het najaar bekend gemaakt, aangezien deze gebaseerd is op de huisvestingstaakstelling. Aan het eind van het jaar wordt het budget aangepast op basis van de werkelijke volumes. Onderstaande tabel geeft inzicht in de bedragen die worden uitgekeerd per statushouder, per onderdeel.

Inburgeringsvoorzieningen	Asielmigrant	Gezins- (of overige) migrant
Inburgeringsaanbod/Leerroutes	€ 10.000	
Module Arbeidsmarkt en Participatie (MAP)	€ 136	€ 195
Maatschappelijke Begeleiding (MB)	€ 1.944	
Participatieverklaringstraject (PVT)	€ 216	€ 216
Tolken	€ 417	€ 179

Voor de uitvoeringskosten zijn door het Rijk middelen vrijgegeven middels het gemeentefonds. Dit zijn kosten voor brede intake, persoonlijke Plan Inburgering en Participatie (PIP), voortgang PIP, de Leerbaarheidstoets, ontzorgen, inkoop en beleidsondersteuning. Onderstaande tabel geeft de uitvoeringskosten van personele ondersteuning door de BAR-organisatie weer per jaar.

Uitvoering	2022	2023	2024	2025	2026
Middelen gemeentefonds	€ 154.345	€ 169.798	€ 169.798	€ 169.798	€ 169.798
Kosten	€ 89.200	€ 119.200	€ 137.200	€ 137.200	€ 137.200

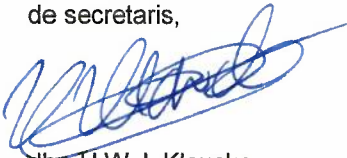
Naast uitvoeringskosten zijn er ook implementatiekosten voor de nieuwe wet. Vanuit het Rijk zijn er middelen vrijgegeven via de meicirculaires van 2020 en 2021. De implementatiekosten die nog gemaakt moeten worden zijn € 44.000,-. Dit betreft personeelskosten en ICT-diensten en dienen overgeheveld te worden naar de BAR-organisatie.

De financiële gevolgen zullen worden verwerkt in de 1^e Tussenrapportage 2022.

Hoogachtend,

Het college van burgemeester en wethouders van Ridderkerk,

de secretaris,

dhr. H.W.J. Klaucke

de burgemeester,

mw. A. Attema

